

ELŐFIZETÉSI ÁRA :
EGÉSZ ÉVRE . . . 16.— K | FÉL ÉVRE
NEGYED ÉVRE . . . 4.— K

FŐSZERKESZTŐ
Dr BISCHITZ BÉLA
ÜGYVÉD.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, V., SAS-UTCA 20.
TELEFON 108—100.
HIRDETÉSEK mm. SZÁMÍTÁSSAL, DIJSZABÁS SZERINT.

Berlin város szénbányája.

Nem kis feltűnést fog kelteni Európaszerte az a hír, amelyet *A Banya* című lapnak Berlinből jelentenek, hogy a német birodalmi főváros nagy szénbányákat vásárol. A rajna-westfáliai széniparban valóságos szenzáció erejével hatott, hogy az aieni kerületben levő Gewerkschaft Vestfalen 10 ezer drb bányarészejegyét 2900—3000 márkájával összevásárolták és közel 30 millió márkát estak ki érte. Berlin város gázgyárainak érdeke, hogy szénüzikésgéjét Westfáliából biztosítsa. A berlini gázgyárak ugyanis eddig angol szénrel látták el a gázműveket, annyira nem, hogy a porosz és a sziléziai szének kokoszítására a berlini gázberendezések nem is voltak alkalmasak a háboru kezdetén.

Az ember, akarva, nem akarva, a budapesti gázművekre gondol, amelynek panaszos előadásai már a mult számunkban közöltük. A budapesti gázművek nem angol szénre rendezkedtek be, mégsem tudták boldogulni, mert részben a vagonhiány, részben pedig a háborus viszonyok megakadályozták a porosz szének lehozatalát.

Ha Berlin város szénbányavételre gondol a szil effektúája is, ha Luenger a brembergi bányákkal spekulált, talán nem volna valami nagy fantázia az, ha legalább elméletileg Budapest székesfőváros is fontoldra venné ezt a kérdést.

A főváros eddig javarészt a Hitelbank szénesztályától veszi a porosz szenet, amelynek nem a Hitelbank a termelője. Résztvesznek ugyan a szállításban más kereskedők is, az idén azonban a szállítások pontos lebonyolítása tekintetében mind a kétségtelen vismajorra utalt és csak a főváros vezetőségének előrelátó gondoskodásán mulott, hogy nem akadt fenn a gázművek türeme és nem maradt sötétben a város, noha a gázgyárak évi beszámolója megalapozni látszik felvetett oszménket. A fővárosi gázművek pénzellátása ugyanis nem volt a legzavartalanabb. Valóságos kálvária volt az, az elmúlt évben, állandóan küzdenie kellett szénellátásának biztosítása érdekében. Minden lörekvésük ellenére ma sincsenek biztosítva, hogy az üzemben a szénhiány komolyabb zavarokat okozni nem fog.

A főváros szénesztálya, akit azonnal felhívtak a szén nagyobb mennyiségű küldésére, 1914 július 29-én kelt levelében arról értesítette a gázműveket, hogy szénesztállományok részére az összes budapesti

pályaudvarok zárva vannak és a gázgyár részére csupán a ferencvárosi pályaudvar maradt nyitva. Mikor ezen az állapoton segített a főváros, akkor meg azzal állott elő a szénesztálya, hogy a bevonulások folytán széntermelése is csökkent és kötelezettségének csak akkor felelhet meg, ha hozzájárulunk, hogy maximum 30% aknaszénét kapjuk. Mindjárt az első aknaszénküldemény megérkezésekor pontos vizsgálatot eszközöltünk, hogy az aknaszén felhasználása hogyan befolyásolja üzemünket. A kísérletek végeredményei azt mutatták, hogy az aknaszén felhasználása egy évi üzemben kerekén hatszáz ezer korona károsodást jelent (!) Mégis a rendkívüli helyzetre való tekintettel és hogy minden körülmények között biztosítsák szénesztállományukat, 20% aknaszén szállításához hozzájárultak. De még így sem biztosíthatók a szükséges szén zavar-talan megszerzését. 1914 augusztus 19-én a szállító arról értesítette a gázgyárak igazgatóságát, hogy vasuti kocsi hiánya folytán képtelen a szenet szállításítani, mivel pedig raktározni sem lehet, üzembeszünetetés előtt áll.

Közben pedig a gázfogyasztás állandóan emelkedett, a szénküldemények viszont egyre csökkentek, mert az egyre nehézségek mellett körülbelül minden három-ügy hétben több napig tartó teljes vonalzárlat volt. December elején a szállító arról értesítette a fővárost, hogy az ostrau—karwini szénterület készletei lefoglaltattak és ennek következményeképpen a szénesztállományban további redukción lesz kénytelen eszközölni.

Áprilisban a szénesztálya oly rohamosan csökkent, hogy katasztrófától kell tartani. 1914 augusztustól 1915 márciusig bezárólag 62.853 tonna ér megelkedett a bányákban.

Közben a szénesztályaikat is állandóan, csaknem napról-napra sürgötték mindhiába. Végül úgy segitotek a bajon, hogy az Eisenbahn-Material-Leihanstalt Akt. Ges. berlini céggel léptek érintkezésbe és a székesfőváros tanácsától nyert felbatalmazás alapján le is kötötték 100 darab 20 tonnás vasuti kocsit. A kocsikat csak az 1916. év tavaszán kapták meg.

December 18-án a főváros szénesztálya újabb meglepetéssel szolgált. Azt javasolta, igyekezzék a főváros másutt szenet szerezni. Erre értesítették a vállalkozót, hogy tanácsa, miszerint másutt szerezozenek szenet, komolyan nem vehető, mert ő épugy tudja, mint bárki, hogy másutt szén egyáltalán nem kapható.

Igy fejezte be a főváros az esztendői, a legnagyobb aggodalmak között.

Január 31-én Szabó Imre dr. tiszti főügyész ural együttesen újból felhívta a főváros a doréek szénszállítói, hogy kötelezettségükök feleljen meg, tudatták vele, hogy a bérelt kocsikat rendelkezésre bocsátják, mert ő mindig arra hivatkozott, hogy a végorobákny immár krónikusak let. A helyszínen meg arról is meggyőződött a főváros, hogy a bányák 1916. évi termelését a tavaly termelt 12 millió métercázásával szemben 15 millió métercázásra irányozták elő.

Február 7-én a szállítói újabb kifogásokkal állt elő, aminek a vége az volt, hogy a szénrel a szükséges mennyiségben nem kapták meg.

Ezek után talán mégis csak megcsigalásreméltó a oikok elején felvetett gondolatunk.

Bányay Béla dr.

Szénbányászat a GYOSZ. szemüvegén keresztül.

A világháború kitörése a magyar szénbányászatot igen nagy feladat elé állította; a szénbányák erőteljes, legjobban teljesítők munkáját a zsellérek alá szállították, a vasúti teherforgalomnak zavarait a termelést és szállítást egyaránt megnehezítették. Ezen, a termelést gátló faktorok hatása alatt a magyar szénbányák termelése a háborút követő első hónapokban sok helyütt veszélyeztetve látszott. A szénfogyasztás ezzel szemben, ha eltekintünk az első hetek dermedésétől, állandóan emelkedő előrelátást mutat. A vasipar, mely a háborút megelőző időben kedvezőtlen konjunktúra-jegyében állott, ismét tekintélyos igényekkel lépett a szénpiacra. A gép-, szesz-, malom- és cukoripar szénvászárlásai a maguk egészében elérték a békeévek fogyasztásait. A hazai vasutat szénfogyasztása, élénkö a m. kir. államvasutikkal, mely Magyarországán domináns legnagyobb szénfogyasztója, a háború alatt rendkívüli, senki által nem képzelt emelkedést mutat. Mindezekhez járult még a külföldi szének behozatalának csökkenése is. Ennek oka egyrészt a katonai érdekekből elrendelt vasútforgalmi korlátozások, másrészt pedig a vasutaknak a hadsereg által történő nagyfokú igénybevétele következtében beállott érzékeny vagyonhiány volt. Az osztrák közgazdasági minisztérium szigorú ellenőrzés alatt tartotta az osztrák-sziléziai bányákat és arra kötelezte a vállalatokat, hogy a szállításokat szigorúan megállapított sorrendben fogadják meg. Első sorban a vasutak szükségletét kellett kielégíteni, ezután következtek a hadsereg részére löszszereket előállító ipari vállalatok, ezután a hadsereg részére szállító egyéb ipari vállalatok és csak utolsó sorban nyert kielégítést a többi ipari vállalat és a polgári lakosság szükséglete. A most említett ipari vállalatok között előbb jutottak vagonpórhoz azok, amelyek működésük zavartalan fenntartásához fontos közérdekű (közélemezés, világítás, közlekedés) fűződték. Egyedül fontos funkciókat betöltő magyar és osztrák vállalatok között az előbbieknél a szénélváltás egyáltalában nehezebben történt, aminek számos egyéb ok mellett az is előidézője volt, hogy az osztrák bányákból való vasúti szállítás Ausztrián egyéb területeire általában nem volt annyira korlátozva, mint Magyarországon. Hasouló okokból redukált mértékben történt a németországi szénnek a behozatala is. Hogy az élénk szénigényeket mindezen körülmények dacára kielégítést nyerhettek, az annak a nagy organizatorikus munkának tulajdonítható, melyet a kormány és a szénbányavállalatok harmonikus együttműködésben kifejtettek. Azon összefogás felismerésében, mely a monarchia harcokszázege és a szén-

bányák zavartalan üzeme között feonáll, a népfelkelésre kötelezett munkások bizonyos kategóriái a bányáknál meglugyattak s katonai legfeljelen alá rendellettek. A szénbányavállalatok igyekeztek alacsonyabb kategóriájú munkásokat vajúr munkára kiképezni s munkáseiket főleg oly bányákra telepíteni, ahol munkájuknak hatálya nagyobb. A géperőnek bevezetése a bányamunkáknál ugyan szűk keretek közv van szorítva, de különleges gépherendezések bevezetésével nagyobb szénbányáimveink már bőve idején e téren minden lehető lehetett az azok kedvező eredményei a háború alatt kétszeresen érethetővé váltak. Az utóbbi hónapokban, bár nem nagy mértékben, a bányáknak foglyok is rendelkezésre bocsátották a katonai parancsnokságok részéről; lényeges eredmény e téren azonban csak akkor lesz elérhető, ha bányamunkás-foglyok utaltatnak a bányákhoz.

A munkásvisz nyok ilyenén rendezésének és a szénbányák átszervezésének köszönhető, hogy 1915. esztendőben megbizható információk szerint, a hazai szénbányák termelése elérte a békeévek termelésének mintegy 65%-át. A termelés ezen körvonalának előéréséhez nagy anyagi áldozatok voltak szükségesek. A szénbányák termelési költségeiben igen nagy szerepet játszanak a termeléshez szükséges anyagok, úgy mint a fa, robbantószer, kezeanyagok, olajok ára. A magyar szénbányák évi felfogyásai mintegy 500.000 németrelehd. A fatermelési, a felfuvarozási viszonyok, valamint az ismeretes vasúti szállítási nehézségek a termeléshez szükséges fa beszeresést, dacára a rendkívüli áraknak, megnehezítették, sokszor lehetetlenné tették. A szénbányatermelés kontinuitása érdekében az eddig lett intézkedések kiegészítésével e téren sürgős kormányintézkedések szükségesek.

A szénbányászatnál békében használatos és jól bevált robbantószernek helyébe, parancsolt katonai érdekekből, gyengébb hatású robbantószernek használatára voltak kénytelenek bányáink átérni, az ezzel járó anyagi áldozatok nem jelentéktelenek.

A termelési költségek ezen faktorok behatása alatt nagyfokú emelkedést mutattak, ehhez járult még azon áldozat, melyet a szénbányák magukra válláltak azaz, hogy munkásaiknak és h. zrátorozóiknak az élelmiszereket a beszerzési áraknál lényegesen olcsóbban bocsátják rendelkezésükre; mintegy 130.000 lélekre tehető azon munkások és hozzátartozók száma, akiknek élelmiszernel való ellátását a bányák vállalták. A rossz levegőben folytatott megerőltető munka indokolja, hogy a kormány a munkások eme kategóriájával szemben a kenyéradóknak nézve az ország, s általában szemben kivételt állapított meg.

Termelés emelését célzó koncentrikus erőfeszítések következtében a magyar szénbányáipar a völe szemben t. n. masszív igényeknek teljesen kielégítő módon megfelelni és ezzel nagy mértékben járult hozzá, hogy a magyar ipar a hadsereg szükségleteinek ellátásában olyan jelentékeny szerepet tudott magának biztosítani. Sikerkült ez anélkül, hogy szükséges lett volna szénállásról szabályozó központi szerv felállítása. A háború ad oculos demonstrálta, hogy mily nagy közgazdasági érdek fűződik ahhoz, hogy az ország függetlenségének a külföldi szénbehozattal és velutánk nélkül való alakulására sem lehet közbenjárni, hogy a Poroszországból jövő szénbehozatal, mely még 1915. évben mintegy 53.000.000 korona értékkel tett ki, leestő minimumra korlátozassék.

Az árakulálásra ható két tényező úgy mint a termelési költségek emelkedése és a folytonos, élénk kereset nagy mértékben a szén árának emelkedését; a háború előtt vállalt szénigényes kötelezettségeiknek azonban a magyarországi szénbányák szerződéses árakon feleltek meg és így a magasabb termelési költségek csak az évközben megújított költéseknél jutottak érvényre.

HAZAI HIREK.

Kinevezések. A m. kir. pénzügyminiszter a bányászati körébe tartozó kezelési ágazatoknál alkalmazott mászakai tisztviselők létszámában jelen állomás-helyükön való meghagyás mellett *Trieber* Elek mérnököt a VIII. fizetési osztályba főmérnöké, *Hegedűs* Zoltán, *Szokol* Valér és *Szatmári* Zsigmond segédmérnököket a IX. fizetési osztályba mérnökökké kinevezte.

Ausztráliai rézplac. Röviddel ezelőtt az ausztrál nevezetesebb réztermelők kötelezték magukat kormányukkal szemben, hogy az általuk termelt összes réz 100 fontjával tonnáknál átengedik. Azonban a kisebb réztermelők 180 fontjával adogatták el a gyarrati municiófőosztásaságnak és más vevőknek a rézet, amire joguk volt, mert felük nem szerződött a kormány. A kormány nyomban közbelepett és kiterjesztette felügyeleti jogát az összes réztermelőre és pedig kötelezővé tette a 100 fontos árat a finom rézfajlákra nézve, bármely részben is termelnék az ausztráliai kontinensnek. Így szerszámú tilalmat bocsátott ki a magasabb árat fixálásra. Mint zürichi levelezőnk jelenti, ez nagyon észrevetle magát amerikai és európai rézpiacra. Ez az intézkedés, mert éppen Ausztrália a vörösréz egyik legjelentékenyebb termelője és így ez az energikus eljárás jelentékeny mértékben fogja befolyásolni a többi piacot.

Véglegesítés. A m. kir. pénzügyminiszter *Finkel* József ideiglenes minőségű segédmérnököt a selmecbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskolánál az állami szolgálatban véglegesítette.

Gallia patróleumtermelése. Drahobici jelentés szeri március hónapban Tusztanovicán 4307-50 ciszterna kőolajat termeltek, holtól februárban csak 3917 ciszterna volt a termelés. Boriszláv termelése 21.0-30 volt 1864-5 ol szemben. Mraznicóé 178-5, 141-2 ellenében, vagyis a főtermelő helyeken összesen 6866-75 ciszterna kőolajat nyertek a múlt hónap 5868-al szemben.

Borax beszerzése. Az országban található borax-készleteket a hadsereg vette igénybe. A zománcodénygyártásban azonban erős szükség van boraxban, lévén a borax a zománcodénygyártásnál pótolhatlan segédanyag. Tekintettel arra, hogy a világ boraxtermelése egy angol társaság kezében van összpontosítva s a behozatal még semleges országokból is lehetetlené vált, a boraxbeszerzés egyedül *Kisvásiából* mutatkozik lehetőséggnek. A zománcodénygyártók szükségleteik fedezése céljából a kisvásiai produkció egy részét biztosítják maguknak.

A vas árulalmázásához. A vasáraknak legutóbbi emelése már a német kereskedelmiügyi minisztériumban is beható tanácskozás tárgya volt. A német kor-

mány ugyanis megszokta a vas folytonos megdrágítását és *Kirdorf* titkos tanácsost berendelték (Kirdorf a gelsenkircheni Bergwerksgesellschaft vezérigazgatója, a *Szerk.*) és ott tudomására hozták neki, hogy a német kormányak nem kellesse az, ha a vasárak az égbe nőnek. Felesleges talán mondanunk, hogy a vasárakat nem emelték, amiből világos, hogy a vasművek nem azért emelgették az árakat, mintha az mulhatatlann szükség lett volna, hanem, mert a konjunktúrával élni kívántak.

Megkérdéztük Németország egyik legnagyobb vasművének vezérigazgatóját, aki levélleg a következők közölte nézeteit

„Mindenben osztom t. szerkesztő ur nézeteit a vas-nagyiparban előfordult áremelkedések tekintetében. Az acéltipari szövetség egyik utolsó ülésén egy óra hosszat, mint egy oroszán, azért küzdöttem, hogy meggyőzzem a vasművek jelenvolt képviselőit, hogy egy roppant butaságot követnek el, ha a félgymennyvek árát 20 márkával emelik, sajnos, nem értem el eredményt. Egy lényegtelen szótöbbséggel leszavaztak és elhatározták az áremelést. Az én műveim hónapok óta minden szövetségben az áremelésnek olyan szavaznak s bizony nagyon kevesen szíveleik meg azokat a veszélyeket, amelyek fenyegetik a vasipart, ha az eddigi don folytatja gazdálkodását.”

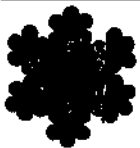
Ez persze a német állapot és ott kevés szótöbbséggel ment keresztül az áremelés, mint ez a fentiekből látható és most már félbe is maradt a hatóságok nyomása alatt. Nálunk persze mások viszonyok.

Az állami kőbányák versenye. A Kőbánya és L'Építő Vállalkozók Országos Egyesülete" még 1914 év elején felterjesztéssel fordult a kereskedelmi miniszterhez az állami kőbányák versenye ügyében. Az egyesület beadványára a miniszter 1915. évi április hó 10-én let 52.490.1914. számú leiratában arról értesítette az Egyesületet, hogy az állami kőbányák termelkei kizárólag az államköltséggel, illetve államszolgálat kiépített és fenntartott kizutat céljaira szállítatnak s a kőbányák üzeme a magánvállalkozásra annál kevésbé lehet aggályos (ez így is van! A *Szerk.*), mert az állami bányákban alkalmazott termelő- és kavicsmennyiség az országos szükségletnek 10%-át sem teszi. Szerintünk éppen a hazai ipar nagy érdeke kívánja, hogy az állami kőbányák üzemből tartassanak és árszabályozó batá-

FELTEN ÉS GUILLEAUME

kábel-, sodrony- és sodronykötél-gyár részvénytársaság

BUDAPEST, I., Budafoki-ut 13533. hrsz. — TELEFON: —
 10-11, 12-13, 14-15, 16-17.

Ólomkábelek. Villamvilágítási vezetékek. Sodronykötelek. Elektrolitikus vörösrézhuvalok, okonítvezetékek, ●●●●●●●●●● szerelvények stb. ●●●●●●●●●●

sukat kellőleg érvényesítsék. Városokban és nagyobb forgalmú géopontokon az átkelési szakaszoknak köburbolással való ellátása elsősorban ipari érdek, de ezt az állami kőbányák versenye nélkül a kőanyag árának indokolatlan emelése annyira megnövekedné, hogy lassankint az utépítési munkálatokat egészen szűk lére kellene szorítani. Konkrét példák igazolják ezt a mutatókat azt a közhazsnu szerepet, amelyet az állami kőbányák közutaink építésénél betöltenek, anélkül, hogy a magánvállalkozás jogos érdeke szenvedne miattuk.

Uj gőzhajó a Dunán. A Dunán a napokban egy szokatlanul fényes, kétmotoros, nagytermes gőzhajó jelent meg, amelynek látásra a Dunaparton járó-kelek összezeregettek.

Az Blás cs. kir. ez. el. Dunaújvárosi társaság óbudai hajógyárában épült a „Franz Joseph I.“, egyike azon 5 gőzsnak, amelyek a budapest–galazzi személyszállítási lebonyolításra rendeltek, jóval nagyobb, mint a legutóbb épített budapest–wieni személyhajók, pazar berendezésével még a tengeri hajóknak ismeretes komfortját vetekedhetik. Próbautját a napokban tette meg, amely alkalommal a műszaki felülvizsgálatot Jordán Dezso vasuti és hajózási felügyelő ripte meg.

Egyenesen tüneményes és mesébe illő látvány volt a próbament alkalmával, amidőn az est beálltával a hajó villamosvilágítása mintegy varázslására az összes helyiségeket fényárba borította, a tündéresen kivilágított gőzös a dunai korszó sőtálló közöségét méltán bámulatba ejtette.

Ugy halljuk, hogy a biberos hercegrímás ó eminencia hajlandónak nyilatkozott, hogy a hajót, meliből a közforgalomnak átadatik, Esztergomban személyesen megáljja.

Az új termeszószó belső berendezése a modern technika és lakberendezés minden vivmányát értékei.

14 hajófélkét az első emeletre helyeztek, amiltal megfelelő kilités mellett a legkényelmesebb utazás válik lehetővé.

A látványosság-számba menő étteremben kényelmesen 100 utas élkezhet egyszerre.

Az I. osztályú utas rendelkezésére állanak 2 sátfedélzet, a minden igényt kielégítő külön diszfűlkék és olvasó, valamint zeneterem, nem szólv a kényelmes, tágas fürdőszobáról.

Nemkülönböz kényelmes a II. hely berendezése is és sok újítást látunk.

A vendéglő helyiségei kényelmesek, a szükséges jeget a gőzös menetközben gyártja, a hálbőhelyek minden osztályban rendelkezésre állanak és sokkal kényelmesebb az utasok elhelyezése a III. osztályon is, mint bármely más dunai járóművön.

A „Sohodnica, osztáléka. A „Sohodnica“ osztrák petróleumipar részvényeiből a magyar tőkésék birtokában is sok van. A petróleumvállalat április 30-án lejáró mérlege olyan eredményvel zárult, amelyből a tavalyi fél százalékos dividendával szemben legalább tíz százalékos osztalékot ísiet a Sohodnica részvényeseinek.

Bányászhalál. Veresvizi levelezőnkét értesülünk, hogy Fuchs János bányász a veresvizi bányában szerencsétlenség következtében 16-án meghalt. A kis motorvontat ugyancsak bent a tárnában a váltónál kiskilott. Mikor a mozdony első kerekait a hálórral fölemelték, Fuchs mint mozdonyvezető, odament érdeklődni s épp akkor feldől a mozdony, st a tárná falához szorította, úgy hogy szörnyet halt. A mozdony első két szerkesztő, utána vagy 25 toherszállító kocsi volt, melyben bányászok ültek. Ezek siettek is kiemelni szörnyű helyzetből Fuchst, de már nem lehetett rajta segíteni. A hivatalos vizsgálat megállapította, hogy valóban szerencsétlenségnek tudható be az eset.

Az Orsz. Magyar Bányászati és Kékházi Egyesület Budapesti Osztálya május 28-án fél 7 órakor a Magyar Mémők-és Építész-Egylet székházában rendez osztályülést tartott.

DEUTSCHER BERICHT. INDUSTRIE UND VOLKSWIRTSCHAFT.

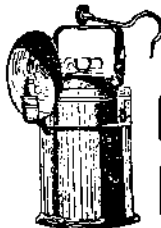
Keine weitere Steigerung der Eisenpreise. An der Berliner Börse verlautete, dass die neuerliche Preissteigerung auf dem Eisenmarkte im Handelsminis-terium Gegenstand von Besprechungen gewesen sei, an denen auch der Generaldirektor der Gelsenkirchener Bergwerks-Gesellschaft, Geheimrat Kirdorf, teilgenommen habe. Man nimmt an, dass diese Besprechungen den gewünschten Erfolg haben werden, d. h., dass eine weitere Steigerung der Preise den Absichten der Regierung entsprechend unterbleiben wird.

Der Generaldirektor „eines der größten deutschen Eisenbütenwerke“ äusserte sich über die Frage folgenderweise:

„Ihre Ansichten über die Preissteigerungen in der Grossisenindustrie werden von mir voll und ganz geteilt. Ich habe in der letzten Sitzung des Stahlwerksverbandes eine ganze Stunde lang wie ein Löwe gekämpft, um die anwesenden Werksvertreter zu überzeugen, dass sie eine grosse Dummheit machen, wenn sie das Halbzeug um 20 M. in die Höhe setzen, leider ohne Erfolg. Mit einer verhältnismässig geringen Stimmenmehrheit wurde die Preissteigerung beschlossen. Ich lasse ausserdem seit Monaten in allen Verbänden gegen jede Preissteigerung stimmen, finde aber leider sehr wenig Verständnis für die Gefahren, die der gesunkenen Eisenindustrie drohen, wenn in der bisherigen Weise weiter gewirtschaftet wird.“

Australischer Kupfermarkt. Vor etlicher Zeit haben die hauptsächlichsten Kupfer erzeugenden Gesellschaften Australiens sich der Regierung gegenüber verpflichtet, ihr Alles von ihnen gefördertes Metall zum festen Preise von 100 Lstr. per Tonne zu überlassen, dagegen haben etliche der kleineren Gesellschaften, die ausserhalb des Kontraktes geblieben waren, ihr Metall zu Preisen über 130 Lstr. per Tonne an die Kotenale Munitions-Gesellschaft und an andere Verbraucher verkauft. Die Regierung ist deshalb sofort eingeschritten und hat alle ihvor Aussicht bisher noch nicht unterstellten Kupfergesellschaften gleichfalls unter staatliche Kontrolle gestellt und ausserdem den Preis von 100 Lstr. per Tonne für sämtliches im Lande gewonnene Feinkupfer als allein massgebend bezeichnet, so dass ein höherer Preis nicht gezahlt werden darf. Dieses Vorgehen der australischen Regierung hat die Aufmerksamkeit der Kupfermärkte in Amerika und Europa um so mehr auf sich gezogen, weil Australien ein bedeutender Erzeuger des roten Metalles ist, und sein energisches Vorgehen voraussichtlich auch den Wertstand an anderen Plätzen beeinflussen wird.

Acetylen Bányalámpák Gyára

Gergely
Mör

Budapest, VII., Hernád-utca 39/b

Acéllemez-teknő, 45 és 50 cm. átm.	100 drb
Vaslemez, 1, 2, 3, 5 és 10 m/m.×1000	
×2000 m/m.	1000 kg.
Bányasin, 9 kg.-os	200 drb
" 12 "	200

III. A vrđniki m. kir. közszénbányahivatalnál

(Bérmentve Vrđnik szénrakodóra szállítva.)

Szénlapát	50 drb
Homoklapát	40
Bányászkap	50 "
Rudvas, különféle gömbölyű	1000 kg.
" " laposvas	1500 "
" " O-es, 10 m/m.-es	500
Kerékaltipvas, 34/15 m/m.	500
Sodronyszeg, különféle	1000
Vashuzal, horganyozott, lágy, 3 m/m.	250
" " 5	50
" fekete, lágy, 2 m/m.	20
" 1	20
Rétegtém (csapágyfém), 6-42% ón,	
11-58% antimón, 13% réz, 80-70% ólom	30

B) Kenő, világító és tisztító anyagok.

I. A petrozsényi m. kir. közszénbányahivatalnál.

(Bérmentve Petrozsény vasúti állomásra szállítva.)

Égőbenzin, adózott 0-700—0-720 faj-	
sullyal	25000 kg.
Dinamóolaj	8000 "
Gépolaj	10000 "
Turbinaolaj	3000 "
Hengerolaj	2000 "
Kőolaj, 3 keresztjelgyű	5000 "
Repceolaj	2000 "
Vulkánolaj	4000 "
Compressor olaj	5000 "
Transformator olaj	500
Fekete, tapadós drótkötélkenőcs	3000
Vaselin	250
Tarka tisztítóparut, kártolt	5000
Kenderkóc	500
Faggyu	1000

II. Komlói m. kir. közszénbányahivatalnál.

(Bérmentve Komló vasúti állomásra szállítva.)

Megadózolt égő és világító benzin,	
fajsúly 700—720 kgr.	6000 kg.
Csillekenőcs	2000 "
Gépolaj	1000 "
Gőzhurbaolaj	500 "
Olvasztott gépfaggyu, 1 kg. darabokban	
csomagolva	300
Tisztítógyapot, tarka	1000
Compressor olaj	500

III. A vrđniki m. kir. közszénbányahivatalnál.

(Bérmentve Vrđnik szénrakodóra szállítva.)

Adómentes motorbenzin, kb. 0-720 faj-	
sullyal	8000 kg.
Calcium karbid, 15—30 m/m-es	1000
Gépolaj	4200
Gőzhurbaolaj	2000
Faggyu, kétszer olvasztott	50 "

Kátrány	1500 kg.
Compressor olaj	500 "
Transformator olaj	150 "
Rozsdavédő olaj, „Saxoi”	500 "
Gyanta, fehér	15 "
Grafit, iszapolt	30
Tisztítógyapot, tarka	600 "
Csiszolóvászton 00, 0, 1, 2. és 3. számu	400 lap.

C) Különféle anyagok.

I. A petrozsényi m. kir. közszénbányahivatalnál.

(Bérmentve Petrozsény vasúti állomásra szállítva.)

1 métermérc	20 drb
Vizmértek	20
Mérőszalag tokkal, 10, 20, 25, 30. m. h.	5
tok nélkül, 10 m. h.	10
" " 20 "	20
Surolókefe	200
Sárkefe	60
Bekenőkefe	50
Lókefe	20
Kályhatisztító kefe	10
Kéményseprő kefe	5
Kőművesmeszelő	250
Kátránymeszelő	100
Szurokfáklya	50
Mázoló-ecset, asztalosmunka mázoló-	
sához 2 ¹ / ₂ ., 3., 4. sz. 10—10 drb	30
Mázoló-ecset, 16. számu	50
18.	50
Özbőr	5
Cirokseprő, nyéfiel	300 "
Menyezetnád, 20 m ² -es köteg	50 köteg
Kályha-fénymáz	50 doboz
Ablaktisztító krétapor	20 kg.
Sötét satinóber festék, porban	50
Világos	50 "
Sötétöld	30 "
Selak	5 "
Brunolin	10 "
Denaturált szesz	50 liter
Vaslakk	50 kg.
Csontenyv	100 "
Kenceolaj	100 "
Dextrin	200 "
Gyanta	100 "
Ablakragasz	500 "
Gipsz	1000 "
Terpentin	100 "
Szóda (mosó)	500 "
Minium	150 "
Kocsigyertya	50 csom.
Mosószappan	100 kg.
Carbid	400 "
Szalmiáksó	50 "
Portlandcement	5000 kg.
Kátrány-fedőlemez, 10 m. h. II. sz.	800 tkrcs.
Warnish-vázson	5 kg.
Szigetelő szalag, fehér, 2/4"	20 "
fekete 3/4"	20 "
Varrószij	100
Géptisztító kendő, 50/50 cm.	400 drb
Gummilemez, 3 m/m., egy betétes	300 kg.
Lóistráng, 2,5 m. h., 500 grammos	50 drb
Istráng, 2,5 m. h., 250 grammos	100
Kenderkötél, 8 m. h., 15 m/m.	10
" 15 " 15 "	20 "